

ORADEA-MARE (N.-VÁRAD) 9 maiu st. v. 21 maiu st. n.	Ese in fiecare duminică Redacțiunea: Strada principală 375 a.	Nr. 19.	ANUL XXIX. 1893.	Pretul pe un an 10 fl. Pe 1/2 de an 5 fl. Pe 1/4 de an 2 fl. 70 cr. Pentru România pe an 25 lei.
---	---	---------	---------------------	---

Intre stânci.

Novelă.

Sus pe cer miriade de stele și jos pe pământ un lac limpede, ocrotit de brațe de stânci. Stelele se lipesc cu drag de suprafața vineției a apei și vorbesc... vorbesc, cu graiul lor cel tainic — liniștit, ce-l au și cugetele omenești. Ah, o poveste de stelel rostită la semiună de noapte, când trec gigantii și ținele peste soll dulce și tainică și 'nțelăsă de muritor numai in momentele care, când suflarea eternității îi atinge fruntea — când este inspirat, ȃic ómenii: Stelele enareză mai tot istorii triste și 'ntunecate — nu este mirare! ele privesc tot nóptea, ș-acésta este obscură și duiósă ca ș-un vis perdut!...

O stâncă incolțurată se ridică țepiș dintre celelalte, grandioasă și inegrită de timp, purtând măiestros ruinele unui castel. De mult au fost, când avea castelul locuitori; ómenii nici in legendă nu-i mai pomenesc, inse au să șcie de ei astrele luminoase și póte și petrele ruinelor; dară pétra-i pétra: când uraganul le scutură și maltratá furios, gemeau dureros, inse nu tradau nimic din trecut, nu ȃiceau o vorbă. Stelele încă táceau, póte c'au uitat deja locuitorii străbuni: mândri cavaleri și damele frumoșe, cari áșteptau iubíții lor din bătălie. Sigur, se va fi întemplat, că unul séu altul nu s'a mai rentors... atunci stelele puteau să véďă pe balcon o figură albă femeieșcă, cu păr lung despletit și 'ncălțit de vânturi și cu brațele 'ntinse 'n depărtare....

Erá 'n septembrie. Suflarea nimicirii se puse deja puțințel pe natură. Ici-cólea se vedea 'n pădurile crescute pe stâncile mai scunde, colórea roșietică a tómnai: fatala ferbințelá pe fața unui muribund. Ba mai vedeai și frunđe uscate, purtate 'n tóte părțile de vânt.

La ruine se mișcă intr'o ȃiuă o frunďă séu flóre mare galbenă, stérnind de-a dreptul curiositatea unui bărbat, carele stetea jos, lângă lac. Judecând după uniforma ce purtá, bărbatul párea a fi fostier. Câteva minute se gândi, apoi urcă cu repeziune stâncile cătră castelul in ruine și descoperirea făcută aici îl surprinse nespus. Flórea mare galbenă erá o tineră damă, șeđend pe o grămadă de petri. La sgomotul pașilor lui ea se sculá infricată, lăsând să-i caďă din mâni un album, in care nainte desemnase cu zel.

— Ve salut cu tot devotamentul, ȃină frumoșă a munților! — ȃise el, predându-i zimbind cartea ridicată.

— De a fi străbătut aici sus o gingașe ființă femeieșcă, nu se póte; trebuie deci să am onóre c'o feeă, séu póte chiar c'un ánger?!

Cum stetea cu pălăria 'n mână, zimbind admirabil de simpatic și plecându-și ușor figura naltă ca ș-un brad și zidit mai áșá de puternic ca și stânca de sub piciórele lui — erá frumos, prea frumos!

— Nu sânt nici una, nici alta; n'am ce-ți face, trebuie să-ți rápesc ilusiunile 'n privința acésta.

— Sigur, că numai in privința acésta, — ȃise el incet, uitându-se la fața ei albă și ochii albaștri, adânci. Un vânt sburdalnic îi rápi pălăria de pe cap și pèrul ei minunat castaniu apărú in tóță frumșeța sa.

— Am venit, — continuá ea, fără să voeșcă a observá intreruperea lui, — să gust nițel prospectul minunat de pe stânci și totodată să vizitez și ruinele. Cealaltă cóste a dealului nu este áșá grea de urcat, ca și partea, pe unde ai venit dta.

— Mie nimic nu-mi este greu; — reflectá el zimbind — nici lupta cu animalele selbatice, nici combaterea elementelor și — nici urcarea stâncilor.

— Numai una trebuie că-ți face multă dificultate, ȃise ea uitându-se gânditóre la fața brună și cchii negri fulgerători ai lui, — invingerea naturei proprie.

— Ah?! — strigá el fórte surprins. Áșá dară ești psicologă? — Intru adevér nu șciu. Până acum am reușit; fiind că póte n'am fost greu incercat; póte inse să fie, ca să-mi devie odată dificil, chiar imposibil!

După conversația acésta cam straniă, urmă o tácere, intreruptă numai de câte-o pétră, ce se sfărímá și cădea 'n jos și de strigátele unui vultur, ce se 'nvértiá asupra capetelor lor, ridicându-se 'n vènețile pături aeriene.

— O voință tare tóte le póte, — intrerupse ea tácere.

— Ș-un bărbat trebuie să aibă voință tare, nu-i áșá? — adaugá el zimbind.

— Da și încă nu numai tare, ci și constantă, avénd ca scop realizarea moralității; o astfel de voință apoi se numeșce caracter nobil.

— Moralitatea se 'nțelege de diferite popóre și timpuri tot áșá de diferit; ea este un labyrinth, unde nu te poți orientá.

— Fără firul Ariadnei, — adaugá ea, — ș-acésta este religiunea.

— Care? Cea creștină, muhamedană ori budhăistă?

— Sigur cea creștină, — răspuse ea, — căci este cea mai pură și sublimă, având ca basă iubirea.

— Ideia creștinismului, — reflectă el gânditor, — sigur că este măreță; în viață inse nu pôte fi totdeauna realizată. Creștinismul îți comandă o ôre-care pasivitate personală, impunându-ți nenumerate abnegațiuni; iarăș natura te împinge cătră activitate, spre fericirea personală; religiunile, vedem, sânt varii și se schimbă în decursul timpului; natura din contră stă firm prin legile ei neresturnabile, eterne. Din tôte aceste rezultă, că moral este acea ce este natural, între marginile rațiunii.

Ea clătină protestând din cap:

— De când cu începutul omenimei a existat și religiunea și totodată basa ei iubirea, numai c'odată eră o mică schintee ș-apoi un sôre strălucitor. Și 'n religiune este evoluțiune: Cristos a venit să perfecționeze legea lui Moise. Lupta între natură și moral există întru adevăr; fără această inse n'ar fi virtute. Ei dară, iată că timpul trece binișor și eu, în loc de a me găta cătră casă, stau aici și fac definițiuni de moral.

— Îmi dai voie sa-ți ofer brațul? — dîse el c'o închinățiune ușoră.

— Mulțămesc, pot merge și singură, iată c'am adus ș-un baston pentru urcat.

Pe fața lui se ivi o roșetă momentană; eră evident, că-l necăjiă refuzul ei.

Calea la început eră ușoră; deodată inse deveni repede și strîmtă, încât n'aveau doi loc lângă olaltă. Eră ceva îngrozitor, romantica selbatică a locului. La dreapta un abis înfiorător și de-a stînga un pârte de pâră colosal.

Fost-a ôre cauza vîntul sêlbatic, ce începî momentan să încâlcască rochia galbănă și pârul frumos, sêu simțemîntul iritator, că doi ochi întunecați urmăriau momentan mișcările trupului mlădios — cine șcie? — deodată i se făcîu reu și se clătină spre abis... apoi își perdî conștiința...

Când se trezi, eră la pôla stîncilor, lângă lac, spriginită de forestier. Acesta-i udă mereu tîmplele c'o batistă muiată 'n lac și trăsăturile lui tradau mai mult ca și îngrigire.

— Ah! — esclamă ea, — să nu fiu cădît în afundime?

— Nu, — dîse el liniștit, ajutându-i să se ridice

— Dta mi-ai salvat viața, — continuă ea adînc mișcată. Nu șciu cum să-ți mulțămesc indestul!

El nu dîse nimic, ci luă un lung fir de pâr; ca mătasa, de pe măneca vestmîntului seu și indoindu-l pe deget la olaltă, îl puse în portofoliul seu... Ea se 'nroși... și ochii lor se 'ntelniră ca și 'ntr'un fulger!...

— Eu sînt Agnes Popescu, — dîse ea repede, — și me aflî de presînte cu soțul meu, — acest cuvînt îl accentuă tare, — avocatul Popescu, în casa cumnatului meu, preotul din **. Ne vom bucură, de ne vei onoră cu visita dtale.

Ce fusese acesta?... Prin trăsăturile forestierului trecî o grîznică strămutare. Colôrea feței sale deveni c'o nuanță mai bună, împalîndu-se totodată inspăimîntător și ochii strălucitori și ageri priviau acum atît de sêlbatic, încât tinera femeie se retrase involuntar un paș... el avea ceva diabolic în sine 'n momentul acesta de patime deslîntuite... Și asta tot pentru ce?... Fiînd că acesta femeie abîă cunoscută, atît de deosebită, cultă și frumoasă, eră soția unui avocat Popeccu... a altuia?... Oh... mânia acesta eră prea ridicolă și — prea tristă... Iși veni 'n ori. Umilit prin slăbiciunea dată pe față se

'nchină profund și dîse c'un ton, în care încă tot vibrau acordele puternice din furtuna premergătoare:

— Eu sînt Laurențiu Abrudan, forestier erarial. Mi-a fi o deosebită onôre a me presentă la dvôstră. Îmi dați voie, să ve petrec și mai departe?

— Nu, merçi! Nu voi să te rețin mai mult, — și salutând ușor, rochia galbănă pârî printre nalții brați de lângă lac, unde inse remase o biêtă inimă omenescă, luptându-se amar cu doue surori nedespărțibile: amorul și durerea!... Acum nu eră înca decît numai preludiul la aceste și totuș vîdură stelele de sêră, cum el, bărbatul nalt, oches, percurge de o sută de ori spațiul impregiurului lacului, alungat de visiunea de pe stînci... și îngănă, ca 'n parocsism de friguri, cuvinte ne 'nțelese, din cari resună câte-odată: moral și fatalitate... În fine o mână blîndă îi atinse recoritor fruntea ferbinte, mîngăindu-o, pînă ce creerii agitați se liniștiră — erau dorile dimineții...

Laurențiu eră om onest și ca atare se hotări la următoarele: a nu merge 'n casa preotului, unde petrecea frumoșa feeă dela castelul în ruine ș-a uită fermecătorul vis, unde dînele și muritorii se 'ntelnesc și se iubesc. Onôrea-i comandă acesta și ea, precum o cunoșcea nu mai puțin. Ôre reușit-a el?... C'o adevărată sete se precipită 'n tot ce eră muncă și oboselă. Ei, dară singurătatea pădurilor este prea mare, tăcutul lac prea visător și ruinele prea fermecătoare, spre a putî uită o visiune orbitore!... Cătră aceste s'alătură inima adîncă, pasionată, poetică a românului în genere, ș-a forestierului în special, carele trăsce 'n mijlocul celui mai grandios romanticism, impresurat la tot pasul de îmbêtătoreă suflare a tot aceluia, ce este amor, dor și poesie!... Apoi — pînă acum încă nu iubise!...

O sêptemână trecî. Suflarea, ce trecea peste văi, devenise mai rece și pe verdetă începea a se pune brumă. Sus în aer sburau pe 'ntrecute nori și paseri pasagere și brați svelți le făceau în vînt închinăciuni de adio.

Înaintea locuinței lui Abrudan se oprî o trăsură ș-un bărbat se coborî din ea. Eră cam mic, puțin slab de statură și blondin deschis; avea inse 'n mișcări ceva elegant și 'n față espresiunea unei deosebite inteligențe.

Aflînd că domnul forestier este acasă, intră la el și-l salută cu cuvintele: «Bună dîua domnule, model de modestie! Eu sînt avocatul Popescu și fiînd că insedar așteptai să te vîd la noi — după promisiunea dtale — și să-ți espriam, cât îți sînt de 'ndatorat pentru salvairea soției mele, — n'avui altă ce face, decît să vin eu la dta.

Și-i intinse călduros mîna. Ambii bărbați steteau acum față 'n față ș-avocatului nu-i scapă din vedere, cum trece o privire nespuse de rece din ochii forestierului peste statura lui. — «Un om ne mai pomenit de modest!» — gîndi avocatul — «nici nu vrî să audă de laudă și mulțămită».

— Ocupați loc, domnule! — dîse forestierul contrîngîndu-se a fi mai afabil. Bagatelul amintit nici nu merită vorbă. Cine n'ar fi făcut, între astfel de impregiurări, asemenea? Va fi bine inse să spui dîmnei, că o astfel de escursiune este fôrte primejdiosă și pôte avî consecințe chiar funeste.

Laurențiu se sculă s'aducă țigări și recuisite de fumat ș-așă avocatul nu vîdî trăsătura amară lângă gura lui.

— Ah da! — dîse Popescu. I-am spus-o eu de

Ce se povestește în corfa de hârtie.

O istorie remarcabilă, de *Otto de Leixner*.

Traducere autorizată.

Afost o vreme când întreg universul a fost cuprins de o limbuție patimașe; pădurea începuse să povestească, îi urmară apoi florile și vâlcelele, stelele și luna; soldații de cositor și papucii de gummi, bancnotele de o sută de taleri și mărcile. Toți poezii erau din greu ocupați a descrie acestea istorii, cari se împărțeau pe la flecăriturile de obște, spre veselia tuturor.

Numai o ființă era tăcută și aveam deci dreptul de a o crede mută: era corfa de hârtie. E un lucru știut că sunt și de acei oameni cari au trebuit să îndure atâtea suferințe, încât cu încetul, cu o răbdare îngerească, fără cârtire abdică de ori ce opunere și răbdă mai departe. Ei, eu mi-am lămurit lucrul astfel: și corfa de hârtie e greu cercată și numai cu vremea și-a însușit aceea blândete lină, care caracterizează sufletele cercate și răbdă în tăcere ceea ce nu se poate schimba.

Trebuia înse ca să mă înving de contrar.

Intr-o seară — toate erau deja în pace, în casă domniă o tăcere adâncă — nici cum nu puteam sfârși o lucrare poetică. Noianul de gânduri și icône stagnară de-odată, ca și cum ar fi înghețat. Însedat îmi zugrăviam profiluri de fete, cu nasuri admirabil de frumoase, și cu bucle bogate, séu ceva ce dealtminteri mă ajută mai departe, foarte bine. În sfârșit am apucat ultimul mijloc: am stins lampa și m'am lungit pe un divan, spre a văsa mai departe cu ochii deschiși. Era cu puțin înainte de meșul nopții. Luna pătrunse tocmai, prin nouri deschiși; rațele curioase se despărțiră de ei și sburară pe pământ, câteva lunecară prin ferăstră, și se furișau peste masa de scris, ochiaiu în călmar séu furnicau peste poesia nesfârșită și în sfârșit au sărit în corfa de hârtie care era plină plinuță cu poezii rele, articlii și scrisori.

De-odată, fusei trezit din meditațiunea mea: clar auzii șoptind numele meu. Un fior îmi furnică trupul. De unde vine glasul? Și rar resonă, dar și hotărât: «Otto!» Îmi port privirea prin odaie: toate sunt la locul lor — dar nu, acolo, e cu puțință? Nu se vede, ici mișcându-se un ciucur al corfei cu hârtie, iar colo un al doilea? A treia oră acum îmi resonă numele în urechi și fără îndoială că glasul vine dela corfă. Prind suflet și întreb:

— Ești tu, care vorbești?

Chiar vocea mea îmi părea stranie de tot.

— Da, fu răspunsul și toți ciucurii se ridicau și clătinau în sus și 'n jos «eu sunt». Nu te teme, vreau numai să-ți povestesc ceva. Vezi, eu sunt o ființă mult chinuită. Fără vina mea, trebuie să suport eu toate blăstăturile, la cari tu porți vină! Dar cu acesta nu-i destul. Când bate meșul nopții, iar tu, din întâmplare ai părăsit odaia mai ingrabă, începe ciasul de suferință; atunci invie toate foile și scrisorile și din fieșce care apare copia autorului. Încep apoi a se jalbi, asta ar mai merge, dar câte-odată ei citesc chiar poeziile respinse! Dante nici măcar a pretins dela osândiții sei acest chin. Remai aici și fii pe pace — vei fi apoi mărturie și poți vei găsi un mijloc de a alina acestea chinuri!

Decă nu produce mirare, când din întâmplare omenii vorbesc nărodii, pentru ce m'aș fi mirat, când corfa de hârtie vorbea așa cumintel Ba, mă simțiam atrasă către ea și voiam să-i strâng mâna. De ore-ce înse ea nu are mână, mă îndestulă a-i atinge cu deplină pricepere un

ciucur. Indată mă aședai iar în tichnă și așteptam lucrurile să vie, cu ochii așintiți pe corfă, care stătea luminată de tot, de lună.

În sfârșit, în odaia apropiată ciasornicul începuse să sbârniț și: Unu, doi și a. m. d. până bătut doispredece. Tăcere mortală. De-odată, se aude un fușnet, zuzuit între hârtii, apoi un amestec de glasuri ca de flaut, țivlitore și superate, un ris histeric și un tușit ușor. Nici o vorbă nu era încă de înțeles, tărăboiul înse creșcea. Dar iată că din adâncimea corfei, începuse a se urca niște figuri cât degetul, și se aședară pe marginea lată a corfei. Numai pe câțiva îi recunoscu, esteriorul celor mai mulți îmi era strein.

De-odată toți își întinseră pumnul dela mână dreaptă și clar auzii strigând de trei ori «Leixner. Pfuil» și ca semn de dispreț, scuipară în adâncimea corfei de hârtie. Cred că nu e trebuință să observ că această întâmplare m'a sguduit până 'n adâncul sufletului.

Adunarea se aședă acum în un cerc peștriu: un domn, două dame și așa mai departe. Numai decât înse, se ridică o damă și făcū complemente în toate părțile. Nu era tineră, ba era din contră, dar portul și mișcărilor erau ale unei fete cam de 20 de ani. Pe frunte îi cădeau buclisore măestrite și pe nasul ascuțit se legăna un lornion. După ce dama complementă în de-ajuns, începuse:

— Damele mele! Domnilor mei colegi! Acelaș foc pălpăe în inimile noastre, căci una și aceeaș sorte ne-a împreunat aici, în afurisita corfă de hârtie. În fieștecare di apare aici în această casă un șir de jertfe («Bravo» — din toate părțile), pe cari un judecător fără inimă, (aplaude) judecător brutal (strigăte selbatice) al sufletelor inspirate, le ucide, sifrică, rupe și nimiceșce. Să răbdăm, putem, voim și ne este permis a suferi acesta și mai departe?

— (Nu, nul din toate părțile.)

— N'ați observat, cum multe din surorile mele de pe Parnas, sunt tratate în criticele revistei «Deutsche Roman Zeitung»? O, eu știu acești bărbați portă frică secului femeesc.

(Chiot de bucurie din partea ascultătoarelor — un murmur din partea bărbaților.)

— Da, așa-i domniile mele, cu toate că dvostre dați semne de neîndestulare. Lăsați-ne mai departe încă vre-o zece ani și nu vor mai fi bărbați scriitorii.

— Auđi dta, o intrerupse un bass grosolan, asta e totuș prea nărod. Așa de cuminte ca dta, suntem și noi. Eu sunt pe deplin convins, că versurile dtale nu sunt alt ceva decât curat rime, un lucru de diletantă.

— Asupra acesteia, ripostă vorbitorea cu o privire mărăță, nimicitore, nu dta ai de-a judecă! Eu știu că dta ești numai un econom simplu de tot.

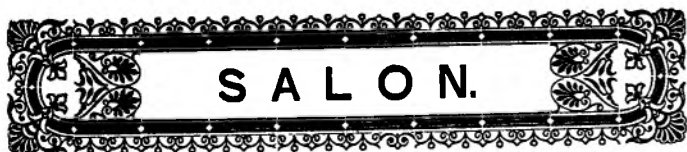
— Ce, dta vrei să fii dură? Simplu de tot? eu sunt ori când un bărbat, dar dta nu ești bună de nimic, dta, hârc —

— Pe pace, pe pace, — strigă o damă mai bētrână împiedcând ofensa, — vrem dōră să ne sfātuim . . .

— Nu, nu, nu pe pace, — o intrerupse întēia orătōră. Acest om necult a numit poeziile mele lucruri diletant — cinstită adunare, eu sunt însemnată în Lexiconul scriitorilor — sunt membră a ambelor societăți literare — și eu să mă las numită diletantă? Nici odată! mai bine mōrtă!

(Finea va urmă.)

LUCREȚIA RUDOW-SUCIU.

Virtuțile sociale cardinale.

De Lordul *Chesterfield*.

Profesorii dau tinerilor instrucțiune numai în doctrinele științifice și în general nu sînt în stare a-i învăța și arta vieții.* Adesea se poate aplica acesta și la părinți, pentru că sînt preocupați cu alte lucruri, sîu o întrelasă din indiferentism, ori fiind de părere, că cea mai bună cale pentru tineri de a cunoște lumea, ar fi aceea de a-i împinge afară în lume. Acesta părere din urmă, în orecare privință, are ceva adevăr în sine. E neindoiș, că lumea nu poate fi bine cunoscută numai prin teorie. În tot cazul inse e de mare folos pentru un june, ca să primască dela un călător expert o cartă, înainte de a-și începe călătoria într'o țară plină de cotituri și labirinte.

Omenii cu purtări frumoase sînt bine primiți ori unde. Purtările bune servesc științei spre podobă și-i deschid calea în lume. Asemenea unui diamant, știința prin valoarea sa intrînescă va sta la loc bun într'un cabinet, unde poate servi și pentru satisfacerea curiozității, până ce inse nu va fi tăiat, nu va fi nici întrebuințat și nu va pute nici străluci.

Există o purtare de bună cuviință naturală, pe care o cunoște fiecare om cu minte sănătoasă și care e observată și practică de ori cine, care dispune de un bun simț ordinar. Aceea e independentă de modă și constă în silințele ce pune cineva de a plăce și a deobligă pe deapropoale seu prin diferite servicii bune. Acest fel de bună cuviință elementară e exercitată în fond de un selbatic cu inimă bună întocmai ca și de europenul cel mai civilizat. Ea nu e o suspendere a comodităților noastre în favorul altor omeni. Interesul propriu a format acest soi de bună cuviință, întocmai precum e el și creatorul comerțului. El a ficsat schimbul social de mici comodități și plăceri ale vieții. Cel ce atacă proprietatea străină, acela e cu drept pedepsit. Omul bádăran inse, care prin purtarea sa necuviincioasă conturbă liniștea și consolările vieții private, acela întocmai cu atăta drept va fi esilat din societate cu consimțământul general. Complesanțe reciproce, atențiune și sacrificiu de mici comodități sînt întocmai așa un contract încheiat pe tăcute între omenii civilizați, precum e apărarea și ascultarea un contract încheiat între stăpănit și supuși. Cel ce rupe acest contract, acela cu drept își prescrie toate favorurile de care se bucură în virtutea aceluia.

Știința unui erudit, curagiul unui erou și virtutea unui stoician vor fi admirate, decă inse știința e însoțită cu îngâmfare, curagiul cu o severitate neinduplecată, atunci acel bărbat nu va fi iubit nici odată. Noi toți sîntem astfel făcuți, ca mai totdeauna inteligența noastră să fie înșelată de inimă, adecă de pasiunile noastre. Calea cea mai sigură deci la cea dintîiu duce prin cea din urmă, care trebuie cucerită prin virtuți blânde și prin modul de a le arată. Curtenia îngâmfată a unui orgolios e mai ofensătoare decăt ar pute fi trebuință de

* Acestea le scria Chesterfield fiului seu în anul 1774; și astăzi o pătesc studenții cam tot așa. «Au carte, dar n'au învățatură» cum se obișnuia a dice C. A. Rosetti, înțelegînd sub învățatură educațiunea socială. Nota lui Camil B...

curtenie. El dă să se înțelgă, că din partea lui e numai o condescendență și că bunătatea lui nu mai ofere ceea ce cealaltă n'are dreptul să pretindă. În loc de amicitie, el ofere protecțiunea sa, nu cu plecarea obișnuită a corpului, ci cu o grațioasă plecare a capului. El nu face invitare, ci numai dă permisiune ca altul să pótă merge alătura cu el, să ședă, să mănânce sîu să bea. Liberalitatea tenace a unui parvenit bânos insultă pe cel lipsit, căruia i dă din când în când câte o elemosină. Un astfel de om se ingrigeșce, ca celalalt să simtă nefericirea sa și distanța dintre amîndoi și la urmă mai dă să se înțelgă, că fiecare și-a meritat pozițiunea, el însuș avuția sa prin înțelepciunea sa, celalalt sărăcia prin prostia sa. Așa și pedantul îngâmfat nu-ș împărtășeșce înțelepciunea sa, ci și-o esclamă. El nu o dă cuiva, ci i-o impune. El, pe cît numai pótă, își dă totă silința să arate altora ignoranța lor, decăt propria sa erudițiune.

O astfel de purtare în tot cazul revoltază micul orgoliu și vanitatea, pe care o are fiecare în inima sa. Ea slăbeșce în noi și gratitudinea pentru favorul primit, pentru că ne aminteșce motivul și modul cum ni s'a oferit acest favor.

Ori-cât de neînsemnată ar și fi o societate, până ce te afli în ea, nu lasă să se observe, că o consideri de atare. Primeșce mai bine tonul ei, acomodă-te încâtva după slăbiciunile ei, în loc de a-ți esprimă desdresprețul teu. Nimic nu pot omenii suportă și iertă mai puțin, ca desprețuirea, și mai curînd se dă uitării o nedreptate, decăt o insultă. Decă voești deci mai bine să placi decăt să ofensezi, să auzi mai bine vorbindu-se bine de tine, decăt reu; voești mai bine să fii iubit, decăt urit, atunci noteză-ți bine, că consecvent trebuie să observi acea atențiune, care măguleșce vanitatea fiecărui om și a cărei desconsiderare, fiind că mortifică orgoliul, nu lipeșce nici-odată a escită pofta de rîsbunare sîu cel puțin totuș antipatie.

S'ar pute susține, că cei mai mulți omeni, ba chiar toți își au slăbiciunile, antipatiile, sîu simpatiile lor pentru anumite lucruri. Decă ai vré să-ți riști de un om pentru antipatia lui contra pisicilor sîu brânzei, sîu ai lăsă prin neingrigire să-i vină acestea în cale, când o ai fi putut evita, atunci în cazul prim el s'ar simț ofensat, în al doilea desconsiderat și le-ar pedepsi pe amîndou. Din contră, ingrigirea ta de adi procură ceea ce-i place și a îndepărtă dela el ceea ce ureșce, aceea i probéză, că el cel puțin e un obiect al discuțiunei tale. Acesta măguleșce vanitatea lui și-ți asigură amicitia lui, mai mult ca un serviciu mai mare. Față cu femeii se recomandă atențiune în lucruri și mai mici și de ore-ce acesta e us în lume, li-o sîntem datori după prescrierile bunei cuviințe.

Regula generală pe care și-o pot da pentru lume și despre al cărei adevăr te vor convinge esperiențele tale e: a nu da tu tonul într'o societate, ci a primi pe acela al societății și a te interesă mai mult despre aceea, ca să o faci să aibă o părere bună despre sine însas, decăt să o sileșci să-ți admire persóna ta. O societate pe care o poți prepară astfel încât să-ș placă ea însas mai mult, aceea va află plăcere și în persóna ta. Primeșce deci tonul societății, în care te afli. Fii serios, vesel chiar sburdant, după cum tocmai afli dispozițiunea societății. Tu trebuie să glumești cu cei ce glumesc, să fii serios cu cei serioși și să joci cu cei dispuși a jucă. «Pentru ce ai venit pe scenă ca un Cato censoriu?» Așa i se dice cu drept cuvînt unui bărbat bătrân. Acestea sînt preveniri, pe care singuratecul le datoreșce

societății. Vorbește des, dar nici odată prea lung. Dacă nu plăci, atunci cel puțin ești sigur, că nu vei obosi pe ascultătorii tăi. Plătește-ți consumația ta, dar nu tractă societatea într-egă. Acesta e unul din puținele cazuri, unde oamenii nu vor să fie de loc tractați, ci unde fiecare e convins, că e în stare să plătească. Istoria să nu povestești, decât foarte rar în societate și numai de acelea, care sunt plăcute și foarte scurte. Dacă cunoști vreuna de acestea și ea tocmai se potrivește în cadrul conversației, atunci istorisește-o, evită înse ori ce moment neesențial și ferește-te de excursiuni lungi. Spune și atunci, că nu ești amic al povestirilor, dar că scurtimea următoarei te-a sedus. Cel ce își ia prea des refugiu la povestiri, acela tradă o mare lipsă de imaginație. Mai înainte de toate esilează pe eul tău din conversație. Să nu-ți trecă nici odată prin minte să întrețini pe alții cu afacerile tale proprii. De și ele sunt interesante poate pentru tine, totuși ele sunt uricioase și neinteresante pentru ori care altul. Și apoi afacerile proprii nu pot fi ținute nici odată deștule de secret. Ori și ce părere ai avea despre calitățile tale eminente, nu atrage în mod forțat atențiunea societății asupra lor și nu te încordă, precum o fac mulți, a da conversației altă direcțiune, care să-ți dea ocaziune a te arăta. Dacă în adevăr dispui de calități eminente, ele vor fi de sigur descoperite și încă cu favor și mai mare pentru tine, decât decât atragi cu atențiunea asupra lor.

Nu silf pe nimenea atingându-l să-ți dea ascultare. Dacă oamenii nu vor să te asculte, apoi e mai bine să-ți ții în limba, decât ei. Cei mai mulți palavragii mari își aleg pe câte un nefericit din societate, de ordinar pe cel mai liniștit, ori se adresază către vecinul lor cel mai de aproape, căruia îi șoptesc la urechie său cu care cel puțin vorbăresc încet. Acesta înse dovedește o mare lipsă de bună cuviință și un fel de înșelătorie, pentru că petrecerea e un bun comun al societății. Dacă ai avut fatalitatea să cazi victimă unui astfel de flecar nemilos și indiscret, atunci decât el merită să-l deoblegi, său e vre un bătrân cu merite și venerabil, nu-ți rămâne alta, decât să te resemnezi și să-l ascuți cu multă răbdare.*

Mai înainte de toate și la toate ocaziunile ferește-te pe cât se poate, a vorbi despre tine însuși. Ingâmfarea și vanitatea noastră firăscă e așa de mare, încât chiar și la oameni de caracterul cel mai eminent face să erupă egoismul. Mulți vorbesc despre sine fără să fie provocați și în mod intrerupt. Alții se pun la lucru într'un mod precum își inchipuiesc ei mai viclen. Ei inventează acuse în contra lor însuși, se plâng de calomniile pe care nu le au comis nimenea, numai pentru ca cu ocaziunea justificării lor să aibă ocaziune a face o consemnare a multelor virtuți, ce le-ar fi având. Acestea sunt prostii și esagerări, spre care îi seduce pe oameni vanitatea. Vanitatea înse lucrăză totdeauna în contra scopului său fi-

* Mania unor bătrâni mult știutori de a vorbi necurmat în monologe neterminabile, fără a suferi vre-o intrerupere său obiecțiune din altă parte, e boală incurabilă. Intre alții ca exemplu clasic se citează adesea savantul naturalist Alessandro de Humboldt, supranumit și al doilea descoperitor al Americii. Despre acesta se dice, că în anii din urmă ai înaintatei sale etăți eră cuprins în așa grad de mania vorbirii și a povestirilor, încât ori de câte ori intră în vre-o societate ilustră, fie particulară, fie la curtea regelui Prusiei, începea a vorbi încă dela ușa salonului și înaintând spre centrul aceluia nu mai intrerupea firul vorbirii sale, până când grupele de oameni plictisite și obosite de atâta vorbă magistrală, încetul cu încetul se desfăceau, se risipiau și lăsau pe savantul vorbitor lăudăros, singur în mijlocul salonului. Cam tot așa o pățiră în urmă și Goethe, Thiers și Beust și poate că o va păți și mult vorbitorul Bismarck. Camil B...

nal. Ea face pe mișel în acelaș timp și mai despretuit, în care el se șilește a câștiga stimă. Voești să scapi în mod sigur de acest reu, apoi nu-ți e permis a vorbi de loc despre tine însuși. Dacă înse ești totuș silit a vorbi ceva despre tine, apoi ferește-te de ori ce cuvânt care mijlocit său nemijlocit s'ar puté interpretá, ca și când tu ai vré să câștigi aprobare. Dacă taci despre tine, atunci nici invidia, nici mânia, nici batjocura nu vor puté dejudică său imputiná lauda pe care o meriți în faptă. Când înse îți faci tu însuși penegiricul, fie sub ori ce formă și ori cât de bine mascat, atunci toți se vor ridicá contra ta și nu-ți vei puté ajungescopul ce-l urmărești.

Conversarea unui om reu crescut se învêrte mai vêrtos în giurul afacerilor sale casnice, domesticii sei și escelenta ordine, care domnește în casa sa, ba vorbește și despre micile evenimente din vecinătate. Tóte acestea el le espune cu mare aplomb, ca și când ar fi cine șcie ce evenimente mari. E o femeie flecară în figură de bărbat. Ferește-te ca de foc să vorbești despre afacerile tale casnice său ale altora. Ale tale nu interesază pe ceilalți și i plictisește, iară acelea ale altora nu te privesc pe tine. Pe lângă acesta, obiectul acesta de conversare e foarte captios, pentru că s'ar puté pune remaș, că pe unul său celalalt îl vei atinge la vre-un punct simțitor. În cazul acesta să nu te incredi aparinței, pentru că ea stă adesea în opoziție cu adevêrata situațiune, ce domnește între bărbați și femei, între părinți și copii, între amici și alții și adesea se întemplă, că cu cele mai bune intențiuni din lume comiți neghiobii neplăcute.

Nu purtá nici odată o conversare cu pasiune și sbierate, chiar decât crezi său șcii, că ai dreptate; din contră, exprimă-ți părerea cu moderațiune și sânge rece, prin ceea ce singur poți convinge. Sustine-ți deci părerea, opune-te celei contrare, decât e eronată, ținuta ta înse, fața, tonul și cuvintele tale să-ți fie blânde, pline de considerare, în mod ușor, firesc și neafectat.

Ferește-te foarte să repeți într'o societate ceea ce ai audít în alta și aci nu înțeleg numai glumele. Lucruri la părere foarte indiferente, spuse mai departe, pot ave urmări mai grave decât îți poți imagina. Afară de acesta, în fiecare societate esistă o incredere generală, tacită și e adoptată, în virtutea căreia fiecare e ținut a nu flecări nimic, chiar și decât nu i s'a lăpus în mod espres discrețiunea.

CAMIL B...

C u g e t ă r i .

Pentru o inimă onestă nu esistă o durere mai mare decât când se vede constrânsă a despretui a ceea ce ar trebui să stimeze.

*

Femeile ghicesc tot; nu se înșelă decât atunci când cugetă.

*

Virtutea dispare când vrei s'o arăți.

*

Frumusețea face să se nască amorul; bunătatea-l face să trăească.

*

Să te ferești de omul căruia tóte i se par bune.

*

Arma celui slab e tânguirea.

Principele Bulgariei și soția sa.

Unul din faptele de însemnătate mai mare a săptămânilor trecute a fost căsătoria principelui Ferdinand de Coburg al Bulgariei; de aceea în nr. acesta prezentăm cetitorilor noștri portretul principelui și al soției sale.

Principele Ferdinand, din familia Coburg, a fost ales principe al Bulgariei, după renunțarea prințului de Battenberg, pe care bulgarii cu atâta ingrătitudine îl detronară. Principele Ferdinand și în deosebi mama sa, princessa Clementina, a făcut cele mai mari eforturi spre a-și asigura tronul bulgar; cu toate aceste înse, puterile mari încă nu l-au recunoscut.

Intr'aceea el s'a însurat, ceea ce părea a proba, că domnia-i s'a întărit; dar credința acesta fu clătinată prin depeșă, că chiar la întorcerea părechiei noue pe pământul bulgar se plănuia în contra lui un atentat.

Partia ce-a făcut, nu e prea brillantă, dar pentru un tron vacilant e de ajuns. Soția lui e principesa Maria Luisa, fiica principelui de Parma, care are tocmai noue prunci. Densa e catolică și are o cultură naltă. La 17 ianuarie a. c. a trecut de 17 ani.

LITERATURĂ și ARTE.

Știri literare, artistice și științifice. Dl. Nicolae Ionescu, distinsul membru al Academiei Române, dela Sibiiu, unde a luat parte la înmormântarea lui George Barițiu, s'a dus la Blăș unde a vizitat școlile și muzeele; apoi a mers la Deva și a studiat muzeul arheologic, s'a repețit și la satul Vețel, vechia fortăreță romană; de acolo a trecut la Hunedóra și a văzut reconstruirea castelului lui Huniade, apoi la Orăștie, de acolo la Grădiște, de unde s'a întors în România. — *Dl. P. A. Georgescu* a scos de sub tipar la București traducerea prescurtată a operei: «Musele lui Herodot». — *La Ateneul din București* se va deschide în curând expoziția tablourilor cumpărate de ministerul instrucțiunii publice pentru pinacotecă.

Academia Română își îmbogățește din ce în ce mai mult biblioteca și colecțiunea de manuscrise. De curând a primit din partea tinerului Bamberg, fiul cunoscutului profesor Bamberg din Paris, o însemnată donațiune, constând din peste 300 de volume, toate privitoare la istoria mai nouă orientală. Intre acestea se află mai multe scrieri valoroase, precum și atlasuri geografice devenite aji foarte rare. Unele dintre acestea valoréză mai multe mii de lei.

Memorii din timpul războiului pentru independență 1877—1878. Acesta e titlul unei broșuri de 100 pagini, de dl. St. Georgescu sergent, publicată de curând la București. Edițiunea prezintă este a patra, ceea ce probéză faptul, că publicul a primit bine acesta lucrare. Autorul, fără a dorii să ne prezente istoricul războiului, ne povestește impresiunile sale personale, începând din timpul când a plecat din Craiova și până la sfârșitul campaniei. Povestirile sale, fără pretențiuni mari, au un caracter intim drăgălaș, care ne face să le cetim cu plăcere. Schițele, scenele, persoanele și tablourile ni se infășoșează cu vivacitate care ne transportă și pe noi acolo. Ne veselim și ne mândrim împreună. Prețul 1 leu 50 bani.

Diary nou. *Vestea*, un diary nou ilustrat, a apărut la București; va esfi în toate zilele, ocupându-se mai cu seamă de politică.

TEATRU și MUSICĂ.

Știri teatrale și musicale. Dl. Matei Millo, veteranul artist al teatrului român, trecut peste 80 de ani, a jucat în săptămâna trecută în teatrul Maican din București, reprezentând noua sa piesă «Cucóna Chirița la carantină». — *Dna Aristița Romanescu* jocă săptămânile acestea la Iași, debutând în piesa «Onoarea» de Suderman. De asta-dată dsa a jucat și în opereta «Mam'zelle Nitouche». — *Tenorul Ioan Dumitrescu*, în urma strălucitelor succese repurtate la teatrul cel mare din Kharkoff (Rusia), a fost chemat de direcțiunea teatrului imperial din Moscova pentru opera mare de acolo, unde a repurtat succese noue; studenții universitari i-au oferit o corónă de lauri, un album și o placă de aur, iar publicul l'a condus în triumf pân' acasă.

Concert în Bozovici. Tinerimea română din Cloclova-montană, lângă Oravița, a arangiat la 6/18 maiu concert însoțit de reprezentațiune teatrală în localul casinei române din Bozovici, sub conducerea învățătorului Vasile Jian, în folosul corului gr. or. român. S'au cântat: «Luna dórme» serenadă pentru cor bărbătesc de V. Vasilescu; «Dor de mare», solo de I. Nenișescu, executat de dl. M. Jumanca; «Uite mamă colo 'n vale» și «Imnul lui Ștefan cel mare» coruri bărbătesci; «Doină» executată pe flaută de dl. M. Jumanca, acompaniat de orchestru; «Romăncuța», cor bărb. de I. Muresianu; Chor și Cavatina din «Lucia». Apoi s'au jucat piesele «Florin și Florica» și «Nunta țărănească» amândouă de V. Alecsandri. După teatru a urmat jocul.

Concert și teatru la Moșnița. Plugarii români din Moșnița au arangiat la 6/18 maiu, cu ocaziunea hramului bisericeii, concert și reprezentațiune teatrală. Programa: «Ruga dela Chisetu» comedie populară într'un act de Iosif Vulcan, jucată de plugarii; «Neicuțul» monolog comic prelat de autorul dl. Valeriu Spătar. Concertul: Motto de Popovici, Din șeșetóre, de Vidu; Aurora, de Sequens, Resunet, de Vidu; Trecuți valea, de I. Mureșanu. După concert urmă joc cu Călușerul și Bătura.

Convenire colegială în Brașov. Reuniunea română de gimnastică și cântări din Brașov a dat sâmbătă, în 8/20 maiu c., o convenire colegială în sala otelului «Nr. 1». Programa: 1. Engel. «A trecut iérna»; Abt: «Tot în codru aș trăii», — coruri mieste; 2. Dima: «Ce faci Ióno», cântec popular arang. pentru cor miest; 3. Litloff: «Spinnlied» pentru pian, executat de dra El. Nastasi; 4. «Mugur, mugure!» și «Asta-i mândra», cântece populare arangiate pentru cor de bărbați. 5. Haydn: «Vin' primăvéra» pentru cor miest și pian.

Dela corurile plugăresci. În *Maierele Timișorii* românii au decis să înființeze un cor vocal; s'a și ales o comisiune care să facă statutele. — *La Șuștra* în 6/18 maiu, cu ocaziunea serbării hramului bisericeii, s'a sfințit și stégul corului vocal al plugarilor români, care sub conducerea preotului P. Dorca de acolo, face progres frumos.

BISERICĂ și ȘCOLĂ.

Știri bisericesti și școlare. Pr. Ssa episcopul Ioan Meșianu a sfințit de curând biserica din Valea-mare, protopresviteratul Lipovei. — *Archimandritul Filaret Mustea* dela Caransebeș a fost distins de către membrii consistoriului plenar cu o cruce de aur cu lant. — *Dna Victoria de Grigorcea* a dăruit pentru cursul de limba română înființat la Cernăuți de Societatea

Dómnelor Române, suma de 100 fl. — *Clerul din România* regretă mult demisionarea mitropolitului-primat; însuș regele vré să intervîe ca să-și retragă dimisia. Așa ne spun diarele bucureșcene.

Zubileul mitropolitului din Bucovina. Anul acesta se implinesc 50 de ani, de când a fost hirotonit de preot arhiepiscopul și mitropolitul dr. Silvestru Morariu-Andrievici. Pentru arangiarea acestei festivități s'a ținut la Cernăuți o conferință a românilor și s'a decis ca serbarea să se țină în ziua de St. Petru: întîeu se va servi un Te-Deum în catedrală, apoi se va da jubilatului un album cu o adresă, se va scrie istoria bisericii gr. or. din Bucovina în cei 50 de ani din urmă și se va întemeia un fond pentru ajutorarea fetelor gr. or. române.

Regele Carol cu principele și principesa României au mers în joia trecută la școla centrală de arte din București. La sosire, regele a fost întâmpinat de dl Take Ionescu, ministrul cultelor și instrucțiunii publice; de dl St. G. Mihailescu, inspector general al învățămîntului primar și normal; de dna Râmnicănu, directoarea școlei, care oferi principesei un fôrte frumos buchet de flori, precum și de întregul personal profesional al școlei. În amfiteatrul școlei, elevele au priimit pe Suveran și Altețele Lor regale, cîntînd imnul național și aruncîndu-Le flori, apoi au recitat mai multe poesii. Augustii vizitatori au vizitat tóte clasele, unde regele a făcut elevelor mai multe întrebări. După aceea au trecut în sala de citire manuale și desemn, unde au vădut diferite lucrări executate de eleve. Apoi regele, principela și principesa au mers la clasele primare de teorie, unde elevele din clasa VI, cari se destină la pedagogie, făceau lecțiuni, și, în urmă, au mers în sala de mîncare, unde Suveranul gustă din mîncări. După o inspecțiune de 2 ore, s'au întors la palat.

Delegațiunea congresuală pentru despărțirea ierarhică de către sêrbi, constatătoare din membrii: părintele archimandrit Filaret Musta, domnii: Dr. Iosif Gail, Vincențiu Babeș, Zeno Mocsonyi și Ioan Lengeru s'au întrunit vinerea trecută la Arad sub presidiul Prea Sîntiei Sale părintelui episcop Ioan Mețianu, și au luat dispozițiunile de lipsă spre a se adună datele trebuințioase pentru efeptuarea despărțirii ierarhice a românilor de sêrbi din comunele mestecate, în cari până acum nu s'a putut efeptui.

Adunări învățătorești. La Făgăraș în 7 maiu s'a ținut adunarea generală a reuniunii învățătorilor români gr. or. din districtul Făgăraș, sub presidiul dlui Nicolae Aron, secretar dl Ioan Berescu. Cu asta ocaziune învățătorii Ioan Mihiu, Lazar Sbernechia, I Capetă, G. Cantor, au ținut prelegeri teoretice și practice. — La Seliște lângă Sibîiu la 18/30 maiu se va ține adunarea generală a reuniunii învățătorilor români gr. or. din despărțemîntul Seliște, sub presidiul dlui dr. Nicolae Maier, secretar Aron Gogonea.

C E E N O U ?

Hymen. Dl *Dionisiu Olinschi-Olinescu*, c. și r. concipist de finanțe în Cernăuți, bine cunoscut și din colónele foi noastre, astăzi duminică la 9/21 maiu se va cunună în Cadobești, Bucovina, cu dșóra Veronica Cerneavschi, fiica exarcului arhiepiscopesc și paroc în Cadobești, dl Vladimir Cerneavschi. — Dl *Dimitrie Platoș* și dșóra Maria Eremia se cunună ađi la 9/21 maiu în Turcheș. — Dl *Ioan Stîngu*, absolvent de teo-

logie al archidiecesei Sibîiu, la 2/14 maiu s'a cununat cu dșóra Raçhila Tincu în Sas-Sebeș.

Memoria lui George Barițiu. Mórtea ilustrului nostru bărbat a stêrnit în tóte părțile române jalea cea mai profundă, care s'a manifestat prin o mulțime de depeșe de condolență și prin parastasele care se țin în diferite locuri. Academia Română a făcut eri, sâmbătă, 8/20 maiu, la orele 10 dimineța, la biserica St. George nou din București, parastasu pentru repausatul ei președinte George Barițiu. În catedrala din Lugos parastasu s'a ținut îndată după inmormântare, pontificînd însuș Pr. SSa părintele episcop dr. Victor Mihályi, cu asistînță mare și fiind de față tótă clasa inteligentă română de acolo. Comitetul Asociațiunii transilvane a hotărît să creeze un fond, care va purtă numele George Barițiu și din care se vor da premii literare și locuri libere pentru eleve în internatul de fete al Asociațiunii. Ca început s'a și contopit în fondul «George Barițiu» fondul existent pentru amintirea celor reposați. Comitetul totodată a decis să facă în oleu portretul repausatului și să-i edeie fotografia. Românii din Cluș au decis asemenea să inființeze un fond de 10,000 fl., cu numele «George Baritiu», ca din interese să se premieze în fiecare an câte o carte românescă. Aflăm tocmai acuma, că la parastasu din București, Asociațiunea transilvană a fost reprezentată prin vicepreședintele ei dl Ilarion Pușcariu și prin membrii comitetului dnii Zacharie Boiu și Parteniu Cosma.

Știri personale. Maj. Sa monarcul, conform informațiunii unui diar oficial din Budapeșta, va vizită în tómnă acésta, dimpreună cu împêratul Villhelm, pe regele Carol al României. — Dl *Alesandru Pervulescu*, vice-colonel de honveđi în pensiune, a fost distins de Maj Sa monarcul cu titlul de colonel. — Dl *Vincențiu Belintianu* a fost ales cassar al institutului «Victoria» din Arad.

O rugare. Primum următóarele rënduri: Avênd concediu, voi petrece câteva sêptemâni în Sibîiu pentru de a inventarisă biblioteca și insemnata colecțiune de documente și manuscrite remase mie, după mórtea prea iubitului meu părinte George Barițiu. Me rog deci de toți acei prea stimați domni sêu p. t. bibliotecari, care ar avé vreo pretensiune legal documentată asupra vre unei cărți ori manuscrite din remasul literar al tatălui meu: a se insinua cu acea la subscrisul până cel mult la 1 iunie a. c. st. n. spre a le puté remite ce e al altuia. Asemenea me rog și de aceia, cari vor fi avênd vreo carte sêu manuscrite imprumutat dela repausatul a mi-l restitui în acelaș termin, pe speșele mele, pentru ca să-l pot încorporá la inventar. Adresa mea va fi: Sibîiu Mùhlgasse — strada Morii — nr. 8. Brașov, 11 maiu 1893. Cu tótă stima *I. G. Barițiu*.

Dela dietă. Regularea lefi învățătorești s'a discutat în sêptemânile trecute; s'a ficsat suma de 300 fl. ca minimum de plată învățătorească. — *Delegațiunile* s'au convocat pe 25 maiu la Viena; între deputații delegați este și un român, dl George Szerb. — *Recepțiunea evreilor* s'a amânat pe tómnă de comisiunea la care s'a trimis acest proiect de lege. — *Despre libertatea cultului* ministrul de culte Csáky a prezentat dietei un proiect de lege; conform acestuia tóte confesiunile se recunosc legale; prin lege nimene nu e silit să aparțină cutărei religiuni, póte să trăescă ori cine fără religiune și fără să facă parte din vr'o comunitate bisericescă; bisericése nimeni nu se póte pedepsi; ori care confesiune póte să formeze o comunitate bisericescă. — *Monumentul honveđilor din 1848* se va desvêl în Buda

la 21 maiu; dieta, represintată prin președintele și o deputațiune, va depune o cunună. Ministrul de resbel și ministrul de hoveđi, au oprit prin ordin ca la această festivitate să nu participe nici un soldat din armata comună și nici un honved, ceea ce s'a combătut mult de cătră stânga estremă.

Studii. Dnii sub-inspectorii silvici, Nicolau, Antonescu și Melinescu din România vor plecă in luna iulie in Transilvania pentru a studiá industriile mici lemnóse, cari trebuiesc introduse și in țéră. — In cursul lunei maiu vor plecă in Bucovina 2 inspectorii silvici, 4 sub-inspectorii și 4 șefi de ocóle silvice din România, ca să viziteze pădurile din acea regiune și să cerceteze modul cum se fac exploatařile.

Dela Sofia la București călare. Un locotenent din cavaleria bulgară, cu numele Salabaceff, a făcut un remășag, că va parcurge călare, pe acelaș cal distanța dela Sofia (capitala Bulgariei) până la București, in timp de 3 ȕile, adecă 72 de ore. El a sosit vineri pe la orele 11 și 10 minute la Cotroceni, unde a fost intimpinat de numeroși ofițeri români, cari îi eșiseră inainte. Dl locotenent Salabaceff a căștigat remășagul, care e de 12,000 lei, făcând drumul dela Sofia la București, adecă 430 de kilometri, in 72 de ore, ceea ce face 146 de kilometri pe fiecare ȕi. Atâť călărețul cât și calul, care e luat din remonți și prin urmare nu e un cal de rasă, sânt intr'o stare perfectă. Dl locotenent Salabaceff, un tiner robust, ȕicea că nu simte nici o ostenelă, ci numai puțin somn. In timp de 72 ore n'a dormit decât doue ore. Calul nici n'a transpirat până la București, după cum afirmă proprietarul seu. Locotenentul bulgar a descins la hotel Continental, unde i s'a oferit un dejun de cătră ofițerii români.

Maialuri. La *Blas* tinerimea gimnasială a arangiat la 20 maiu n. maial in Bercul mitropolitan; venitului curat s'a destinat pentru biblioteca tinerimei studióse. — Tot la *Blas* reuniunea pompierilor voluntari va arangia o petrecere a doua ȕi de Rusalii, 17/29 maiu, in grădina Comșa in Veza.

Șciri scurte. *Legea clerului in România*, după o discuțiune lungă, la care au luat parte mitropolitul din Iași și un episcop, s'a votat și prin senat. — *La Sinaiia* s'a inființat o societate cu numele «Societatea Carpatină și de tir» cu scopul de a construi poteci pe munți și a organizá escursiuni, precum și a inlesni tuturor mijlocul de a se desvoltă in arta tragerii la semn. — *Esundări mari* au fost in România; comunicațiunea s'a intrerupt in multe locuri; Dimbovița a inundat o parte a capitalei. Regele Carol a trimis comitetului pentru ajutorarea inundatilor un dar de 30,000 lei. — *Camera României* a primit proiectul de credit de 1.700,000 lei pentru repararea palatului dela Cotroceni și facerea unuia in Iași pentru principele moștenitor.

Necrológe. *Vas. Vancai*, paroc gr. c. român in Unimăt și protopop al Erului, a incetat din vieță la 2 maiu, in etate de 68 ani. — *Blanca Novac n. Vuia*, soția dlui Iuliu Novac, avocat in Bozovici, a reposit acolo, de unde cadavrul a fost transportat și inmortentat la Oravița. A avut numai 30 de ani. — *Maria Lissai n. Nextsch*, soția dlui Iosif Lissai, comptabil șef al institutului «Albina» din Sibiiu, a murit la 3/15 maiu, in etate de 39 ani. — *Gavril Buda*, primar al opidului Șomcuta-mare, a incetat din vieță la 8 maiu, in etate de 44 ani. — *Emilia Muntean*, flica dlui Ioan Muntean, avocat in Alba-Iulia, a reposit la 4 maiu in etate de

16 ani. — *Salvator Victor Rubenescu*, fiul dlui Augustin Rubenescu, a murit la Arad, in etate de 9 ani. — *Sever Dogariu*, rigorosant din medicină, fiul dlui Toma Dogariu, jude la tabla r. din Timișóra, a reposit la 25 aprilie in etate de 23 ani.

OGLINDA LUMEI.

Cronică mică. *Congres panslavist* se va ține la 12/24 maiu in Petersburg, cu ocașiunea serbării de 25 ani a societății panslaviste Blagotvorhijne; la acest congres tóte țerile slave vor trimite deputațiuni; se vor discuta cele din urmă evenimente politice din Serbia și Bulgaria. — *Ex-regina Natalia* se ve duce incurând la Belgrad; mareașalul de curte a și sosit acolo spre a luá dispoșiunile privitoare la primire. — *Gubernul rusesc* reclamă dela România o datorie de 5 milióne ruble, ce ar fi imprumutat Moldovei încă la anul 1820; guvernul român a însărcinat pe dl Gr. G. Tocilescu să studieze archiva Moldovei, spre a se constatá temeiuil pretensiunilor Rusiei, care pretinde și dobânde pe 70 de ani. — *Sobrania Bulgariei* s'a deschis la 3/15 maiu; principele, carele a fost insoțit de principesa, in discursul seu de tron ș-a esprimat speranța, că marea sobranie va primi modificările trebuitoare pentru întemeierea dinastiei. — *Principele Bismarck* a declarat, că nu m'ă primeșce mandat de deputat pentru adunarea imăi ară; in locul lui va candidá fiul seu contele Herbert. *Visa financiară in Grecia* a produs căderea ministeriului Tricupis; țera e atâť de inglodată in datorii, încât noul imprumut nu s'a mai putut face; in cameră s'a și vorbit pe fațade insolvența statului. — *Congresul femeilor* la Chicago s'a deschis in 3/15 maiu, luând parte vr'o 5000 de femei. — *Regele Serbiei* face călătorie prin țera sa și pretotindene e primit cu entusiasm.

Presă grecească. Iată câteva date statistice asupra desvoltării presei grecești. In regatul grecesc se publică 131 de ȕiare și 35 in diferite țeri ale orientului. Afară de aceea in Austria, Franța și Olanda se află câte un ȕiar grecesc. In Atena sânt 51 de ȕiare. Primul a apărut la 1837, in 1891 s'au fondat 11, iar in 1892, 23. Cele mai multe sânt sêptemănale și numai 9 ȕilnice. Tiragiul acestor din urmă varieză dela 2000 — 10,000. In fiecare ȕi se distribue in Grecia dela 55 — 60,000 de foi, adecă un ȕiar pentru 30 de persoane. Sâmbătă, tiragiul total se urcă la 130,000 de ȕiare. locul de onóre îl ocupă politica. ȕiarele sêptemănale sânt: politice, literare, șciintifice și unele satirice. Aceste din urmă sânt bine scrise. Din datele acestea se póte vedé cât de inaintată e presa in Grecia. Decă se mai numeră și mulțimea ȕiarelor streine cari vin ȕilnic, apoi vine un ȕiar tocmai pentru 5 locuitori, ceea-ce e rar și in țerile cele mai civilisate.

Calindarul sêptemănei.

Dumineca SS. Părinți Ev. dela Ioanc. 17, gl. 6, a inv. 10. res. ap			
ȕiua sêpt.	Calindarul vechiu	Călınd. nou	Sórele
Duminecă	9 Prof. Isaia	21 (†) <i>Rosali</i>	4 16 7 37
Luni	10 Simon Zilotul	22 (†) <i>Lunia R.</i>	4 15 7 38
Mărți	11 Mart. Mochie	23 Desideriu	4 14 7 39
Mercuri	12 St. Gherman și Epit	24 Iona	4 13 7 40
Joi	13 Mart. Glecheria	25 Urban	4 12 7 41
Vineri	14 Mart. Isidor	26 Beda	4 11 7 42
Sâmbătă	15 Păr. Pachomiu	27 Theodor	4 10 7 43

Proprietar, redactor respunđător și editor: IOSIF VULCAN.

CU TIPARIUL LUI IOSIF LÁNG & COMP. IN ORADEA-MARE.

